

бачиш») закладено гру слів, характерну для фокусників, що відсилає до ідеї раптового зникнення – “Now you see me, now you don’t” («Тепер ти мене бачиш, а тепер – ні»). Український переклад позбавляє назву цього динамізму та двозначності, зводячи її до звичайного кліше. Як наслідок, зникає відчуття інтриги та безпосереднього залучення глядача, яке було ключовим у комунікативному задумі англomовного оригіналу.

Переклад назв фільмів – це багатовимірне явище, де переплітаються лінгвістичні, культурні та комерційні чинники. Аналіз засвідчує, що успішна локалізація залежить не від буквальної точності, а від здатності перекладача передати атмосферу, емоційний тон і культурні коди оригінального твору. Отже, переклад кінематографічних назв – це не лише технічна робота, а форма мистецтва, що вимагає від перекладача мовної майстерності, культурної обізнаності та художнього чуття. Саме завдяки вдало підібраним назвам український глядач може сприймати світовий кінематограф як частину власного культурного простору.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко К. Неперекладне в перекладі – What is English for Міцний горішок? URL: <https://greenforest.com.ua/journal/read/neperekladne-v-perekladi-abo-what-is-english-for-micnij-gorishok> (дата звернення 02.11.2025)
2. Гуцул Р.В., Федик В.В. Особливості перекладу назв фільмів з англійської мови на українську. *Закарпатські філологічні студії*. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/2-1/part_2/32.pdf (дата звернення 02.11.2025)
3. Колеснікова Ю. Особливості перекладу назв польських фільмів на межі ХХ–ХХІ століть : кваліфікаційна робота. Хмельницький, 2023. URL: <https://elar.khmn.u.edu.ua/server-api/core/bitstreams/49bb80f0-8dd6-4e3c-bee0-cc590624b3/content> (дата звернення 02.11.2025)
4. Вікторія В. Переклад назв фільмів. URL: <https://buki.com.ua/blogs/pereklad-nazv-filmiv/> (дата звернення 02.11.2025)

УДК 81`25+811.112.2

Наталія Ткачук,
доцентка кафедри німецької філології
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника
доктор філософії
м. Івано-Франківськ, Україна
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0668-7953>

**PHILOLOGY MEETS TRANSLATION:
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ КОН'ЮНКТИВНИХ
ТЕМПОРАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ МИНУЛОГО
СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

Дані тези подають короткий огляд особливостей перекладу на українську мову темпоральних кон'юнктивних конструкцій для минулого часу¹ сучасної німецької мови, які зумовлені різницею, яка існує в системі кон'юнктивних конструкцій/ дієслівних форм умовного способу в сучасних німецькій та українських мовах. Дані тези зосереджуються на короткому огляді особливостей перекладу та можливих пов'язаних з ними труднощів перекладу на прикладі складно-підрядних умовних речень із значенням ірреальної модальності, які належать до синтаксичної бази німецької та української мов.

Визначення «темпоральна конструкція» вживаємо в тексті даних тез слідом за запропонованим використанням цього визначення в [2, р. 11]. Використання «темпоральної конструкції» мотивоване відмежуванням темпоральної конструкції як синтаксичної одиниці, яка несе темпоральну інтерпретацію речення, від дієслівної часової форми як морфо-синтаксичного засобу, який є ознакою морфологічної дієслівної форми та не несе темпоральну інтерпретацію речення.

До кон'юнктивних темпоральних конструкцій минулого часу сучасної німецької мови відносимо, спираючись на [2, р. 48]. Такі конструкції:

(i) Plusquamperfekt Konjunktiv², яку утворюють допоміжне дієслово «haben/ sein» у фінітній формі Präteritum Konjunktiv та інфінітна форма Partizip II дієслова, яке не є допоміжним дієсловом:

(1) *Ich hätte deine Frage beantwortet, wenn du sie mir rechtzeitig gestellt hättest.*

(2) *Ich wäre zur Tagung rechtzeitig gekommen, wenn der Bus etwas schneller gefahren wäre.*

(ii) кон'юнктивну конструкцію «würde+Infinitiv II», яку утворюють фінітна кон'юнктивна форма дієслова «werden», інфінітна форма Partizip II дієслова, яке не є допоміжним дієсловом, та інфінітна форма допоміжного дієслова «haben/ sein»:

(3) *Ich würde deine Frage beantwortet haben, wenn du sie mir rechtzeitig gestellt haben würdest.*

(4) *Ich würde zur Tagung rechtzeitig gekommen sein, wenn der Bus etwas schneller gefahren sein würde.*

¹ Під «минулим часом» тут не розуміємо час граматичний, а минуле в тріаді «минуле – теперішнє - майбутнє»

² Präteritum Perfekt Konjunktiv може також бути назвою даної конструкції

В наведених прикладах складно-підрядних умовних речень ірреальної модальності в головному та підрядному реченнях використані однакові кон'юнктивні темпоральні конструкції минулого.

Для сучасної української мови характерним є те, що категорія часу не властива формам умовного способу, хоча умовний минулий має формальні засоби вираження минулого часу. Умовний спосіб дієслова традиційно кваліфікується як форма, що змінюється за числами і родами, але не має категорії часу. Парадигма дієслова включає серед інших форм:

(i) родові та числові форми умовного способу

(5) *Якби ми знали відповідь на питання, сказали б її одразу.*

(6) *Якби побачила таке явище, не повірила б своїм очам.*

Та (ii) родові та числові форми умовного минулого способу

(7) *Якби знала, що покине – Була б не пустила.* (Т. Шевченко)

(8) *Якби вона була знала, то зскочила б учора з машини, полетіла б на ту золоту сопку.* (О. Гончар)

Аналіз наведених прикладів складно-підрядних умовних речень може привести до висновку, що в головній та підрядній частині прикладів (7) та (8) використовується не один й той самий умовний спосіб. Це спостереження може привести до висновку про те, що на основі частини речення із формою умовного минулого способу розуміємо минулий час для цілого речення.

Якщо брати до уваги, що оскільки українські речення із сполучником *якби* оформляються за допомогою категорій умовного способу, вони не мають значення часу, то за допомогою спеціальних лексем їх можна співвідносити з будь-яким часом, що відбувається у прикладі (8) за допомогою обставини часу «*учора*».

Повернемося до перекладу на українську мову прикладів (1) та (2), далі як приклади (9) та (10).

(9) а. *Wir hätten eure Frage beantwortet, wenn ihr uns sie rechtzeitig gestellt hätten.*

б. ??? *Ми б були відповіли на ваше запитання, якщо би ви були нам поставили його вчасно.*

в. ??? *Ми б відповіли на ваше запитання, якщо б ви були нам поставили його вчасно.*

г. ??? *Ми би були відповіли на ваше запитання, якщо би ви поставили нам його вчасно.*

д. ??? *Ми би були відповіли на ваше запитання, якщо би ви поставили нам його вчора вчасно.*

(10) а. *Wir wären zur Tagung rechtzeitig gekommen, wenn der Bus etwas schneller gefahren wäre.*

б. ??? Ми б були прибули на конференцію вчасно, якщо би був їхав автобус децю швидше.

в. ??? Ми б були прибули на конференцію вчасно, якщо б їхав автобус децю швидше.

г. ??? Ми б прибули на конференцію вчасно, якщо би був їхав автобус децю швидше.

д. ??? Ми б прибули на конференцію вчасно, якщо би їхав вчора автобус децю швидше.

Беручи до уваги те, що в прикладах (9) та (10) речення (д) можуть вважатися такими, що їх сприйняття читачем чи слухачем буде найбільш прийнятним, можемо робити висновок, що особливість перекладу на українську мову кон'юнктивних темпоральних конструкцій минулого німецької мови полягає в тому, що граматичність речень української мови може залежати від використання в цих реченнях спеціальних лексем, які вказуватимуть на минулий час, в той час, коли ці спеціальні лексеми відсутні у відповідних реченнях німецької мови.

Список використаних джерел:

1. Грищенко А., Мацько Л.І., Плющ М.Я., Тоцька Н.І., Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова. Київ : Вища школа, 2002. – С. 373-376.
2. Tkatschuk, N. Zeit ohne Tempus. Zur temporalen Interpretation satzwertiger Infinitive im Deutschen. Tübingen : Stauffenburg Verlag, 2011. 167 p.

УДК 81'255.4

Дмитро Феденько,
студент III курсу спеціальності 035 Філологія,
ЗВО «Університет Короля Данила»

Науковий керівник:
Ольга Вірстюк,
викладач кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8785-1429>

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ ТЕРМІНІВ З УКРАЇНСЬКОЇ НА АНГЛІЙСЬКУ

Останнім часом переклади політичних термінів англійської мови на українську мову набули небаченого раніше розмаху. Це пов'язано насамперед із політичними подіями, що відбуваються в Україні. Переклад політичних